

ei saada. Tule sepp homme minu juure westkisse, siis peame nõnud ära, kaalume ja mõõdame, luda lõik lorda ja kombe saab seatud, miks ja mill kombel me lõik teinud ja teeme, näinud ja näeme, käinud ja käime.

„Zumalaga siis seks korraks,“ hüüdis sepp ja läks. Zumalaga!

„Õm, nii ta lõikaks. Jah nii ta lõikaks, minu pärast wähemaste,“ ütles järgmisel päewa sepp mulle tõendades, kui talle oma arwamist reissloo kohta sinna awaldasid: Et esmalt kabekest peatüki peatüki baawal ja päew päewa järele lõik kokku arwame ja ülest tühendame, mis meil laulu pidu teekonnal silma juhtunud, ning siis seame mõningase hea õpetuse nende nähtawuste juurde, finnistame mõne ja h ning u e h ga omalt poolt ja anname lõik trüffi.

„See pole waha nõuu. Sest saab inimestele tululif õpetus. Aga kas nad meie reissluu ka tähele panewad, kui nüüd ju nii palju wälja tuleb korraga?“

Teeme endid enne tuttamaks, külap nad siis meid nime pidi teiste hulgast ära tunnawad.

„Tõsi! Wäga tõsi! Õige!“

Reisslool on ka muidugi oma raskused, mis kirjutamist ja jutustamist talistawad, nõnda samo nagu teekonnal enesel raskused ees on. Seal tuleb palju wõbraid asju ja wõbraid inimest waadata ja selitada ning arutada, hea on seal ilka, kui oma inimesed juba tuttamad on. Nõnda wõtame siis kohe iseenda elulood ja juhtumised käsile ja wiime nad wälja waatajate kätte. Nüüd on seks weel aega. Teekonnal pärast enam seda aega pole, ennast palju flitada. Teeme nüüd mis wõime.

„Aga kui meie nüüd endid maailmale hakkame ette seadma, kump meist siis peab jutustama?“ küsis sepp.

Kõige hõlpsam on wist, kui waber ja sulg siin laua peal walmis seisab, kes siis juhtub toas olema ja kellel aega on, eks see jutusta. Segamini minemist ju karta pole, eks üks ütle teisele, mis ta jutustab.

5. Ilmad ja inimene.

Millest kõnelewad wõerad inimesed üks teisega, kui neil mingi iseäralikku jutu põhja ega hakatust ei ole?

Nad otsiwad kõigiti niisuguse asja, mis kõige tuttamam on mõlemile ning mille kohta selle pärast mõlemad kartmata oma arwamist wõiwad awaldada.

„Kuda ilmad ka teie pool on?“ küsis raudtee wagonis teine mees teise käest, kui igawus teda piinab ja ta juttu tahab wasta naabri mehega oma lõwal.

„Eks nad ole ka, nagu Zumal neid annud. Pole tänawu neil wäga wigagi. Esimalt tõutas liig kuita anda. Nüüd tuli aga minewal nädalal hea sajar wihma; see nädal sadas iga päew; weel tänagi tulid wihaaga kodunt wälja.“ Wõetaks nüüd wiljapõllud käsile, siis karjaloomad, wiimati naesed, lapsed ja lõik inimesed.

Igal pool kus käime ehk oleme ehk kus midagi pikemat kõneleme, on ilm ja jälle ilm platsis.

Kiivalju on wasta waidlemata tõsi ja kindel, et iga inimene, ka kõige wagamõti, pisut ilmalaps on. Selle pärast ka ilmaist niipalju kõnet on. Ei mitte! Siin on ilm oma wiimases ja lumises tähenduses wõerud. Meie keeles on sõnal ilm wäga laialine tähendus, nii et hõlpsaste temaga ekelisi arwamist wõib sünnitada. Kui mina ilmalaps ütlesin, siis jätin maailma lapse hoopis mõttest eemle ja tahtsin targu tähendada, et ilmad mitte üksi meie juttusid ei juhi, waid ka meie terwet loomu — keha, hinge ning waimu. Paha ilmaga wõib kõige parem inimene paha tuju sisse sattuda ja hea ilmaga on ka kõige delam inimene natuke järelandlikum ja parem. Nii palju wõib siin küll wasta waielda, et ilmad ühesse inimesesse rohkem mõjuwad kui teisesse, wanadesse ülepea enam kui noortesse, aga see mõju on siiski igasse ühesse, kui ka mitte nii märksalt. Rahju, et sepp praegu siin ei ole, tema annaks meile juure hulga head õpetust ilmade kohta, sest tema isaisa kandis ilmades tegija nime, ning nimest wõime wähemaste nii palju arwata, et ta ilmaist paremate tundis kui mõni muu loll terwes külas. Sepa isaisa oli poole oma eluaega soldat